

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол №5)

Силабус
навчальної дисципліни
Психологія сім'ї
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Психологія.
Спеціальність: 053 Психологія
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти: I рівень

Викладач (і)	Полуляхов Артем Сергійович
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/opp-053-psykholohiia-bdpu.pdf
Контактний тел.	+380956172371
E-mail викладача:	gattoukrainesony@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуальний

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
4/120	20	18	82	Екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: сім'я, психологія сімейних взаємин, дитячо-батьківські стосунки, психологічна допомога родині

Мета та предмет курсу: формування цілісного підходу до дослідження сучасної родини, розкриття психологічних особливостей сучасної сім'ї, об'єктивних і суб'єктивних чинників її розвитку, ролі сім'ї в соціалізації індивіда; засвоєння здобувачами вищої освіти основних знань про психологію сім'ї та формування навичок надання їй психологічної допомоги.

Компетентності та програмні результати навчання:

№	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1.	Загальні Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Здатність аналізувати та визначати можливі причини психологічних проблем сім'ї, особливості внутрішньої сімейної взаємодії.	<i>Знати:</i> можливі причини психологічних проблем сім'ї, особливості внутрішньої сімейної взаємодії. <i>Вміти:</i> аналізувати та визначати можливі причини проблем сім'ї психологічної природи, особливості внутрішньої сімейної взаємодії.

	Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності	Здатність використовувати теоретичні знання з психології сім'ї з метою надання кваліфікованої психологічної допомоги родині.	<i>Знати:</i> основні напрями, форми психологічної допомоги родини. <i>Вміти:</i> проектувати зміст, напрями, форми психологічної допомоги всім членам родини.
2.	Фахові Знання категоріально-понятійного апарату психології.	Володіння основними поняттями й категоріями психології сім'ї, знаннями соціально-психологічних процесів та явищ в сім'ї, досягненнями сучасної психології у сфері надання психологічної допомоги родині	<i>Знати:</i> основні поняття й категорії психології сім'ї, соціально-психологічні процеси та явища в сім'ї, досягнення сучасної психології у сфері надання психологічної допомоги родині. <i>Вміти:</i> визначати психологічну структуру сім'ї та її функції, психологічні проблеми етапів життєдіяльності сім'ї, фактори стабільності шлюбу та сім'ї, психологічні механізми соціалізації дитини в сім'ї, особливості дитячо-батьківських взаємин, шляхи й специфіку надання психологічної допомоги сім'ї залежно від її психологічних проблем.
	Здатність проводити психологічне обстеження та моніторинг змісту й умов індивідуального розвитку клієнта та визначати причини, що його ускладнюють.	Здатність здійснювати психодіагностичне обстеження родини, специфіки сімейних та подружніх взаємин.	<i>Знати:</i> особливості застосування психодіагностичних процедур у вивченні специфіки родинних, подружніх, дитячо-батьківських відносин. <i>Вміти:</i> застосовувати психодіагностичний інструментарій з метою визначення особливостей сімейних та подружніх взаємин.
	Уміння організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).	Здатність знаходити ефективні форми та шляхи надання родині відповідної психологічної допомоги.	<i>Знати:</i> основні форми та шляхи надання родині відповідної психологічної допомоги. <i>Вміти:</i> володіти технікою психологічного консультування родини відповідно до її запиту, використовувати в роботі з сім'єю різні види й форми психологічної корекції сімейних проблем.
	Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу	Здатність здійснювати просвітницько-профілактичну роботу з підвищення психологічної культури населення;	<i>Знати:</i> основні форми та шляхи здійснення просвітницько-профілактичної роботи з підвищення психологічної культури населення з питань етики подружніх, сімейних відносин.

	відповідно до запиту.	надавати консультативно-методичну допомогу клієнтам та органам державного управління на замовлення.	<i>Вміти:</i> проектувати зміст та форми просвітницько-профілактичної роботи з сім'єю, консультативно-методичної допомоги клієнтам та органам державного управління на замовлення з питань сім'ї.
	Здатність до ефективного міжособистісного спілкування у процесі професійної діяльності.	Здатність до ефективного міжособистісного спілкування.	<i>Знати:</i> основні шляхи організації ефективного міжособистісного спілкування <i>Вміти:</i> вислуховувати, сприймати та розуміти інформацію; здійснювати зворотній зв'язок із співрозмовниками; користуватися навичками невербальної та невербальної комунікації; спостерігати та оцінювати співрозмовників і себе у процесі спілкування.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Психологічна характеристика сучасної сім'ї

- Тема 1. Вступ до психології сім'ї
- Тема 2. Поняття шлюбу і сім'ї
- Тема 3. Життєвий цикл сім'ї
- Тема 4. Конфлікти в сім'ї, зрада, розлучення

Змістовий модуль 2. Психологічна допомога родині

- Тема 1. Основні напрями роботи практичного психолога із сім'єю
- Тема 2. Психологічна корекція сімейних стосунків

Методи навчання: Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематична/проблемна), практичні, пояснення, опитування, ілюстрування, проблемна бесіда, тестування, метод ситуацій, дискусія, «мозковий штурм», написання есе, проведення психологічного дослідження, робота в малих групах та ін.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) відбуваються на консультаціях згідно графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти дотримуються правил академічної доброчесності згідно Положення про академічну доброчесність у БДПУ. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекції і практичні заняття курсу. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу потребує використання проектору, екрану, офісних програм призначені для основної маси користувачів.

Система оцінювання та вимоги:

При оцінюванні кожного змістового модуля враховуються такі основні елементи навчальної діяльності студента:

Відповідь на практичному занятті до 2 балів.

Виконання практичних завдань до 2 балів

Виконання самостійної роботи до 3 балів.

Написання тестового контролю за темою до 2 балів.

1. Бали за участь та відповіді на практичному занятті:

2 бали отримує студент, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання навчально-програмового матеріалу теми, послідовно та логічно, у повному обсязі розкрив зміст питання, вільно володіє термінологією, орієнтується у попередньому матеріалі, правильно відповідає на додаткові питання, робить висновки.

1.5 бали отримує студент, який виявив повне знання навчального матеріалу теми, послідовно та логічно, розкрив зміст питання, вільно володіє термінологією, правильно відповідає на додаткові питання, робить висновки.

1 бал отримує студент, який виявив певні знання навчального матеріалу теми, розкрив зміст питання, але не послідовно й не в повному обсязі, володіє термінологією, не завжди правильно відповідає на додаткові питання, має труднощі у формулюванні висновків.

0.5 балів отримує студент, який виявив прогалини у знаннях навчально-програмного матеріалу теми, припускає помилки у розкритті змісту питання, має труднощі у розкритті змісту термінів, формулюванні висновків, не орієнтується у попередньому матеріалі.

2. Виконання практичних завдань (максимально 2 бали):

0,5 балів – виконання всіх запропонованих практичних завдань.

0,5 балів – лаконічність викладу та вміння визначати сутність питання.

1 бали – правильність розкриття змісту завдання.

2. Бали за виконання самостійної роботи з теми (максимально 3 бали):

2 бали – повне, правильне, логічне розкриття теми самостійної роботи.

0,5 бал – формулювання висновків.

0.5 балів – дотримання форми звітності та плану самостійної роботи.

3. Написання тестового контролю з теми: від 0 до 2 балів.

Кожна правильна відповідь оцінюється у 0.2 бали.

Максимально набрана сума за виконання усіх видів роботи у процесі вивчення дисципліни складає 50 балів.

Форма звітності: тестовий іспит – 50 балів.

Максимальна кількість балів – 100.

Здобувач вищої освіти, який має сертифікат неформальної освіти, що підтверджує його здобутки з проблематики психології сім'ї, має можливість отримати додаткові 10 балів, якщо у сертифікаті зазначені години не менш ніж 15.

Шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E

35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	X (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Горещька О.В. Психологія сім'ї : навчальний посібник для студентів спеціальності «Практична психологія», «Початкова освіта» / Олена Горещька, Наталя Сердюк. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2015. 216 с.
2. Кісарчук З.Г. Психологічна допомога сім'ї. Книга 1. : Навчальний посібник (у 3 книгах). К. : Главник, 2006. 128 с. (серія «Психол. інструментарій»).
3. Психологія сімейних взаємин : нав. посіб. / [М.С. Корольчук, П.П. Криворучко, В.І. Осьодло та ін.] ; за заг. ред. М.С. Корольчука. К. : Ніка-Центр. 2010. 296 с.

Додаткові

1. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: Навчальний посібник. Х. : Фолю. 1996. 237 с.
2. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї: Курс лекцій. К.: МАУП. 2001. 96 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe> C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB
Електронна бібліотека "УКРАЇНКА"
5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека
6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники.